

Vitaminer og mineraler, Mattilsynets oppsummering og vurdering av høringsuttalelsene

Generelt om høringen og hvem som har uttalt seg

Følgende høringsinstanser har avgitt uttalelser:

Høringsinstans
Arbeidstilsynet
ArcticSource1 AS (både om vitaminer, mineraler og andre stoffer)
EU-kommisjonen (Kommisjonen)
Helsedirektoratet (både om vitaminer, mineraler og andre stoffer)
Isblå AS (både om vitaminer, mineraler og andre stoffer)
NHO Mat og Drikke
Norsk cøliakiforening
Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN)
Orkla Health AS
Privat, ukjent innsender
Regelrådet (både om vitaminer, mineraler og andre stoffer)
TINE SA

Regelrådet har uttalt seg om både utredningene som ligger til grunn for forslaget og om de konkrete bestemmelsene i forslaget.

EU-kommisjonen (Kommisjonen) har uttalt seg om forslaget etter den generelle meldeprosedyren i EØS-høringsloven.

Til orientering har EFTAs overvåkingsorgan (ESA), som rett myndighet for Norge som EØS-/EFTA-stat, ikke uttalt seg om forslaget etter spesialmeldeprosedyren i forordning (EF) nr. 1925/2006 (berikingsforordningen). Fristen for ESAs uttalelse har imidlertid løpt ut, og vi kan derfor fastsette forslaget.

Tilnærmet samme argumenter behandles samlet nedenfor under ulike tematiserte overskrifter. Noen merknader gjentas og behandles under flere overskrifter.

Vi har i utgangspunktet bare tatt med hovedpunktene i, og et sammendrag av, de fleste uttalelsene. Noen høringsuttalelser er likevel gjengitt mer detaljert. Vi viser for øvrig til hver enkelt uttalelse, som følger vedlagt.

Overordnede merknader til forslaget, herunder forholdet til EØS-retten mv.

Kommisjonen:

Kommisjonen har uttalt seg om utkastet etter de generelle meldeprosedurene i EØS-høringsloven.

Kommisjonen viser til at nasjonale tiltak, som i fravær av spesifikke harmoniseringstiltak, stiller krav om at varer med opprinnelse i EU, som er lovlig omsatt der, må gjennom en forhåndsgodkjenningsprosedure før de kan omsettes i Norge, må regnes som et tiltak med tilsvarende effekt som en kvantitativ importrestriksjon som i utgangspunktet er forbudt etter artikkel 11 i EØS-avtalen.

Videre viser Kommisjonen til artikkel 13 i EØS-avtalen, som inneholder de lovlige unntakene fra kravet i artikkel 11 i EØS-avtalen (begrunnet i for eksempel hensynet til menneskers helse, ikke vilkårlig forskjellsbehandling eller skjult handelsrestriksjon mellom avtalepartene, egnet til å oppnå formålet og proporsjonalt).

Når det generelt gjelder vurderingen av om nasjonale krav om prosedyrer om forhåndsgodkjenning av varer er proporsjonale, viser Kommisjonen til vilkårene som EU-domstolen stilte opp i sak C-390/99, Canal Satélite:

- Prosedyren må være basert på objektive, ikke diskriminerende kriterier som er kjent for virksomhetene på forhånd, på en slik måte at myndighetenes muligheter for skjønnsutøvelse begrenses, slik at det ikke brukes vilkårlig.
- Prosedyren må ikke i det alt vesentlige duplisere kontroll som allerede er utført i sammenheng med andre prosedyrer, enten i den samme medlemsstaten eller i en annen medlemsstat.
- Prosedyrer med forhåndsgodkjenning kan bare regnes som nødvendig der etterfølgende kontroll må betraktes som for sent til å være virkelig effektiv og for å oppnå formålet med tiltaket.
- Prosedyren må ikke på grunn av sin varighet og uproporsjonale kostnader, være slik at den hindrer de aktuelle virksomhetene i å følge forretningsplanen sin.

I lys av vilkårene som EU-domstolen la vekt på i sak C-390/99 Canal Satélite, stiller Kommisjonen noen konkrete spørsmål til det norske forslaget, og gir uttrykk for at:

- det ikke er klart hvilke kriterier som gjelder for myndighetenes vurdering av meldinger og søknader etter §§ 9 og 10,
- det er uklart hvordan det i vurderingene av meldingene eller søknadene skal tas hensyn til at kravene til varen i lovgivningen i opprinnelsesstaten i EØS er oppfylt og til eventuell kontroll som er utført av de kompetente myndighetene i opprinnelsesstaten i EØS og
- utkastet ikke gir noen informasjon om varigheten av eller kostnadene for prosedyren med forhåndsgodkjenning.

Se vurderingene våre av Kommisjonens konkrete spørsmål under de relevante temabaserte overskriftene nedenfor.

Regelrådet:

Er minimumskravene til innhold i beslutningsgrunnlaget oppfylt, jf. utredningsinstruksen punkt 2-1?

- Hovedkonklusjonen er at forslaget om å forenkle regelverket om tilsetning av vitaminer og mineraler har svakheter blant annet fordi det ikke er diskutert alternative tiltak. Regelrådet gir imidlertid honnør for fokuset på forenkling og effektivisering.

Hva er problemet og hva vil vi oppnå?

- Høringen av forslaget til endret regulering av tilsetning av vitaminer og mineraler går ut på å legge om dagens praksis for å gjøre den mer effektiv for berørte parter. Implisitt ligger en vurdering av at dagens praksis ikke er optimal. En mer presis beskrivelse av dagens situasjon, med for eksempel omtale av behandlingstid i Mattilsynet og anslag for ressursbruk i berørte virksomheter, ville i større grad legge til rette for gevinstberegning av tiltaket. Regelrådet mener likevel beskrivelsen er tilfredsstillende gitt tiltakets relativt begrensede virkninger.
- Formålet med forslaget er klart formulert og fremkommer tydelig i høringsnotatet.

- Regelrådet vurderer på denne bakgrunn at problemstillingen og målet er tilstrekkelig besvart.

Hvilke tiltak er relevante?

- I høringen er det ikke vurdert om målet om forenkling kan nås gjennom alternative tiltak. Mattilsynet har hentet erfaringer og løsningsforslag fra Danmark. Regelrådet mener det burde blitt sett til flere land og diskutert flere alternative løsninger.
- Regelrådet vurderer at beslutningsgrunnlaget har svakheter på dette punktet.

Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?

- Regelrådet mener at utredningen ikke reiser slike prinsipielle spørsmål som følger av definisjonen i utredningsinstruksen.

Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de og hvem blir berørt?

- I høringsnotatet er konsekvensene av forslaget for henholdsvis virksomhetene, forbrukerne og myndighetene beskrevet kvalitativt. Det berørte næringslivet er imidlertid ikke nærmere beskrevet og ingen nytte eller kostnadsvirkninger er tallfestet, utover at gebyrsatsen fremkommer i forskriftsutkastet.
- Regelrådet er opptatt av at effekten på konkurranseforholdene belyses der det er relevant. I forslaget legges det vekt på å skape likere vilkår for berørte virksomheter. Konkurransesituasjonen diskuteres imidlertid ikke i lys av at bransjen er internasjonal.
- Videre vil forslagene til regulering gi forskjellig virkning for aktører i samme marked på grunn av gebyrstrukturen. Regelrådet vurderer at den foreslåtte reguleringsmåten der første virksomhet som ønsker en annen tilsetning betaler gebyret, samlet sett må være akseptabel for næringslivet og at gebyrnivået (12 285 kr) er så lavt at det ikke får vesentlige konsekvenser for konkurransen i det enkelte produktmarkedet. Dette kunne imidlertid med fordel vært ytterligere beskrevet i utredningene.
- Regelrådet mener på denne bakgrunn at beslutningsgrunnlaget har svakheter i utredningen av virkninger for næringslivet.

Hvilket tiltak anbefales og hvorfor?

- I høringen er det ikke foreslått alternative tiltak. Det forekommer derfor heller ikke en vurdering av de ulike alternativene opp mot hverandre og dermed ikke et anbefalt tiltak som begrunnes relativt til andre tiltak.
- Regelrådet mener at beslutningsgrunnlaget har svakheter.

Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring? (frister, digital løsning)

- Forutsetningene for en vellykket gjennomføring er ikke vurdert samlet i høringsnotatet, men flere forhold er omtalt enkeltvis.
- Regelrådet mener at beslutningsgrunnlaget har svakheter i forutsetningene for en vellykket gjennomføring.

Er utredningens omfang og grundighet tilpasset tiltakets virkninger jf. utredningsinstruksen punkt 2-2?

- Utredningen av forslaget er anlagt på et minimumsnivå, men besvarer ikke alle minimumsspørsmålene i utredningsinstruksen. Regelrådet mener blant annet at utredningen har svakheter ved at alternative tiltak ikke er vurdert.

Særskilt vurdering av hensyn til små virksomheter

- I høringsnotatet er det ikke omtalt om små virksomheter berøres og hvordan man eventuelt har tatt hensyn til at administrative byrder ofte belaster små virksomheter relativt mye tyngre enn større.
- Mattilsynet har imidlertid hatt fokus på å forenkle regelverket, noe som må anses positivt også for små virksomheter.
- Videre er det positivt at virksomhetene vil kunne benytte tilsetninger på positivlisten uten å måtte betale gebyr.

Er forslagene utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet? (sende inn opplysninger)

- Etter Regelrådets vurdering er en omlegging fra individuelle tillatelser etter søknad til en positivliste fordelaktig for næringslivet.

Se for øvrig mer om Regelrådets merknader under de relevante temabaserte overskriftene nedenfor.

Helsedirektoratet:

- Helsedirektoratet mener at det er svært viktig at tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler reguleres av myndighetene, og at myndighetene har god oversikt over hvilke produkter dette gjelder og hvilke tilsetninger som er gjort.
- Ved innføring av endringer i dagens regelverk er det viktig at disse endringene ikke gir negative ernærings- og helsemessige konsekvenser.
- Helsedirektoratet vil påpeke at det er viktig at ernærings- og helsemessige hensyn inngår i vurderingen av hvilke næringsmiddelkategorier, vitaminer og mineraler og mengder som skal inngå i regelverket.
- Det foretas jevnlig utredninger og helse- og risikovurderinger av inntak av spesifikke vitaminer og mineraler og om behov for tiltak. Disse bør inngå som grunnlag ved vurdering av ernærings- og helsemessige hensyn ved tilsetning av vitaminer og mineraler og som bakgrunn for oppdateringer og endringer i regelverket.
- Det er avgjørende at nivået av tilsetningene i de ulike næringsmiddelkategoriene fortsatt er basert på VKM-modellen eller nye risikovurderinger fra kunnskapsinstitusjonene.
- Det er viktig å forhindre at tilsetning av vitaminer og mineraler gir negative effekter på kostholdet, f.eks. bidrar til økt inntak av søte/næringsfattige produkter. Hvis tilsetning av vitaminer og mineraler i slike produkter gjør at de kan oppfattes som sunnere av forbruker, og at dette kan bidra til å økt inntak, kan dette være ernæringsmessig uheldig. Det er viktig å unngå villedning av forbruker.
- Det er viktig at vedlegg 1 inkluderer helsemyndighetenes anbefalinger når det gjelder tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler. Hvilke næringsmiddelkategorier og næringsstoffer dette gjelder vil kunne endres, og det er bra og nødvendig at listen er dynamisk og kan oppdateres og endres jevnlig.
- Vi stiller spørsmål ved om bruk av betegnelsen "positivliste" kan oppfattes som at tilsetning av vitaminer og mineraler i henhold til listen er en ernærings- og helsemessig fordel, og et ønske fra myndighetenes side. I og med at dette bare vil være tilfelle for noen av næringsmiddelkategoriene, kan betegnelsen positivliste kanskje være litt misvisende og kunne bidra til at flere produkter tilsettes vitaminer og mineraler uten at det er ernærings- eller helsemessig gunstig.

NHO Mat og Drikke:

- NHO Mat og Drikke er positive til at Mattilsynet foreslår å forenkle regelverket. Forslaget om generiske tillatelser på bakgrunn av individuelle søknader, innføring av en positivliste, er et godt skritt i riktig retning for å redusere den administrative byrden ved tilsetning av vitaminer og mineraler til vanlige næringsmidler og gi større forutsigbarhet ved utvikling av nye produkter.
- Mattilsynet henviser til at det i utarbeidelsen av forslaget er hentet inspirasjon fra det danske regelverket og argumenterer med at den danske løsningen er en effektiv tilnærming. Her savner imidlertid NHO Mat og Drikke en vurdering av eventuelle alternative modeller. Et alternativ kunne eksempelvis være praksisen i Finland med notifisering av tilsetninger. Denne modellen ville, slik vi ser det, vært et enda mer ressursbesparende tiltak som også i ytterligere grad ville kunne gagne innovasjon og fri handel.
- Mat- og drikkenæringen i Norge er utsatt for internasjonal konkurranse. Eventuelle nasjonale forskrifter må i størst mulig grad utformes slik at de ikke er til hinder for handel, vareutvalg og produktutvikling for det norske markedet.
- Mattilsynet foreslår videre at vedlegg 1 ved behov og av eget tiltak når som helst kan endres, jfr. § 16. Det kommer på dette punktet ikke frem i forslaget hvordan eventuelle endringer etter at de nye bestemmelsene har trådt i kraft, og som skulle kunne medføre at produkter som tidligere tilfredsstilte vedlegg 1, ikke lenger kan markedsføres og selges, skal håndteres.
- Vi ber her om at Mattilsynet beskriver konsekvenser og mulige overgangsordninger nærmere.

Bryggeri- og Drikkevareforeningen (BROD):

- Bryggeri- og Drikkevareforeningen (BROD) ønsker å understreke at de er positive til endringene som medfører forenklinger. Det gjelder også høringsforslaget om "Nasjonal forskriftsbestemmelse om tilsetning av vitaminer eller mineraler til vanlige næringsmidler".
- Her fremgår det at myndighetene ønsker å innføre en positivliste, og at det dermed ikke vil være behov for å søke på forhånd dersom et produkt overholder betingelsene i det nye forslaget.
- Det er et steg i riktig retning.

Norsk Cøliakforening:

- Vi synes også det er en god ide å innføre en positivliste.

TINE SA:

- Innledningsvis vil TINE takke for at Mattilsynet endrer forvaltningen av de nasjonale berikingsbestemmelsene. Vi er veldig positive til de foreslåtte endringene, og ser at dette medfører forenkling og effektivisering for både virksomheter og myndigheter.
- Vi støtter forslaget om å innføre en generell positivliste, der det i tillegg er mulig å sende inn søknader ved ønske om justering av kategorier, produkter og berikingsnivå.
- På denne måten håper vi at vi oppnår en mer dynamisk og oppdatert ramme for Mattilsynets forvaltning av berikingsbestemmelsene.

Privat, ukjent innsender:

- Generelt sett innebærer forslaget en forenkling av omsetningen av nye produkter som er tilsatt vitaminer eller mineraler i Norge.

Mattilsynets vurdering:

Som opplyst i høringsbrevet, regulerer blant annet forskrift om vitamintilsetning mv. til næringsmidler § 1 jf. artikkel 6 i forordning (EF) nr. 1925/2006 (berikingsforordningen) vilkårene for tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, unntatt kosttilskudd. Bestemmelsen er i utgangspunktet utformet som en hjemmel for at Kommisjonen skal fastsette felles maksimums- og minimumsverdier i EØS for tilsetning til næringsmidler av de vitaminene og mineralene som er listet opp i vedlegg I til forordningen. Bestemmelsen inneholder også de kriteriene som Kommisjonen må ta hensyn til ved fastsettelsen av maksimums- og minimumsverdiene. Kommisjonen har imidlertid ennå ikke fastsatt slike felles maksimums- og minimumsverdier i EØS. Dette arbeidet ble påbegynt i EU i 2006, men ble midlertidig stoppet i 2009. Vi vet ikke om, og i så fall når, arbeidet vil bli tatt opp igjen.

Artikkel 17 nr. 3 i berikingsforordningen åpner derfor, under visse forutsetninger, for videreføring av nasjonale bestemmelser om maksimums- og minimumsverdier. Dette gjelder kun frem til slike verdier eventuelt blir fastsatt felles i EØS. Den per i dag gjeldende særnorske bestemmelsen i § 4 i forskrift om vitamintilsetning mv. til næringsmidler er et eksempel på dette.

Vi har hele tiden ment at det beste ville ha vært om det så raskt som mulig, i EØS, ble fastsatt felles, detaljerte bestemmelser om maksimums- og minimumsgrenser for tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, unntatt kosttilskudd. Både norske myndigheter og myndighetene i andre land i EØS har flere ganger tatt opp dette med Kommisjonen i møter i ulike arbeidsgrupper og faste komiteer.

Dette forslaget er bare en videreføring og forenkling av det per i dag gjeldende særnorske regelverket om tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, unntatt kosttilskudd. De særnorske bestemmelsene om dette, kan som nevnt ovenfor bare videreføres fram til det fastsettes felles maksimums- og minimumsgrenser for dette i EØS. Forslaget innebærer at vi går fra individuelle tillatelser på produktnivå til en mer generell regulering, der alle virksomhetene som ønsker det, kan tilsette vitaminer og mineraler i samsvar med vilkårene i positivlista i vedlegg 1. Dersom en virksomhet ønsker å tilsette vitaminer og mineraler til næringsmidler, men der tilsetningen ikke er i samsvar med det som framgår av positivlista, må virksomheten melde den aktuelle tilsetningen til Mattilsynet, jf. de foreslåtte prosedyrene for dette. Vi går dermed «fra det mer, til det mindre».

Vi mener også at det er hensiktsmessig å justere de gjeldende særnorske bestemmelsene om tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, unntatt kosttilskudd, i samsvar med forslaget til nye særnorske bestemmelser om tilsetning av visse «andre stoffer» til næringsmidler, herunder kosttilskudd. Vi mener at det vil være en fordel for både virksomhetene og for myndighetene at det gjelder tilsvarende særnorske bestemmelser og ordninger for dette.

De fleste høringsinstansene som har uttalt seg om saken, er derfor generelt sett positive til forslaget og mener at det innebærer forenklinger for virksomhetene sammenliknet med det regelverket som gjelder per i dag.

Regelrådet mener imidlertid at forslaget har svakheter, blant annet fordi det ikke er diskutert alternative tiltak. Regelrådet gir likevel honnør for fokuset på forenkling og effektivisering. NHO Mat og Drikke er positive til forslaget og mener at det er et godt skritt i riktig retning for å redusere den administrative byrden ved tilsetning av vitaminer og mineraler til vanlige næringsmidler og gi større forutsigbarhet ved utvikling av nye produkter. NHO Mat og Drikke savner imidlertid en vurdering av eventuelle alternative modeller. De mener at et alternativ for eksempel kunne ha vært praksisen i Finland med notifisering av tilsetninger.

Før forslaget ble sendt på høring, vurderte vi mulige alternative løsninger. Men i påvente av at det i EØS fastsettes felles, detaljerte bestemmelser om dette, konkluderte vi med at de foreslåtte justeringene var det eneste relevante alternativet nå.

Kommisjonen peker som nevnt ovenfor, i sin uttalelse etter de generelle meldeprosedyrene i EØS-høringsloven, bare generelt på kravene i EØS-retten til nasjonalt regelverk som inneholder ulike krav om forhåndsvurdering/forhåndsgodkjenning. Kommisjonen stiller på bakgrunn av dette noen konkrete spørsmål til utkastet. Kommisjonen gir ut over dette ikke uttrykk for at bestemmelsene i det norske utkastet ikke er i samsvar med EØS-retten. Se vurderingene våre av Kommisjonens konkrete spørsmål under de relevante temabaserte overskriftene nedenfor.

ESA har derimot, som rette myndighet for Norge som EØS-stat, som nevnt ovenfor ikke uttalt seg om forslaget etter spesialmeldeprosedyren i forordning (EF) nr. 1925/2006 (berikingsforordningen). ESA ga imidlertid en positiv uttalelse etter spesialmeldeprosedyren i forordning (EF) nr. 1925/2006 (berikingsforordningen), om det tilsvarende norske forslaget om tilsetning av visse «andre stoffer» til næringsmidler, herunder kosttilskudd. ESA understreket i den positive uttalelsen om «andre stoffer» at konkrete meldinger eller søknader om tillatelse etter bestemmelsene i det norske utkastet, i henhold til gjeldende rettspraksis i EU/EØS, bare kan avslås eller begrenses dersom de aktuelle stoffene utgjør en reell risiko for menneskers helse.

Med utgangspunkt i ESAs uttalelse i saken om «andre stoffer», mener vi at det også i vurderingene i denne saken om vitaminer og mineraler, er hensiktsmessig å skille mellom:

- formålet med, begrunnelsen for, utformingen av og innholdet i bestemmelsene i det norske utkastet og
- den løpende praktiseringen av det nye regelverket, i form av de konkrete vurderingene av meldinger og søknader.

Formålet med, begrunnelsen for, utformingen av og innholdet i bestemmelsene i det norske utkastet

Danmarks utkast til «nye» regler med krav om forhåndsvurdering/forhåndsgodkjenning (meldinger) og positivlister med vilkår for tilsetning av vitaminer og mineraler, for eksempel «bruksmengder» som ikke nødvendigvis er maksverdier, ble grundig vurdert av Kommisjonen og de andre EØS-landene før det ble fastsatt. Det danske utkastet ble presentert og diskutert i møter i EUs faste komite for planter, dyr, næringsmidler og fôr, der også norske myndigheter deltok.

Kommisjonen ga som rette vedkommende for Danmark som EU-stat, en positiv uttalelse til de foreslåtte danske reglene, etter spesialmeldeprosedyren i berikingsforordningen. EU-domstolens avgjørelse i sak C-24/00, Commission vs France, var viktig ved Kommisjonens vurdering av Danmarks utkast til «nye» regler. Jf. også henvisningen til blant annet den avgjørelsen i ESAs vurdering og positive uttalelse i saken vår om «andre stoffer».

Forslaget vårt har samme formål og er begrunnet i samme hensyn som det danske regelverket (risiko for menneskers helse ved for høyt inntak av vitaminer og mineraler). Det norske forslaget er videre utformet på samme måte og med tilnærmet samme innhold som det danske regelverket. Den regeltekniske løsningen er derfor allerede grundig vurdert etter EØS-retten, og kjent av både virksomhetene, myndighetene i EØS-statene, Kommisjonen og ESA. Jf. også Kommisjonens positive uttalelse til det danske regelverket om tilsetning av visse «andre stoffer» til næringsmidler, herunder kosttilskudd.

Som nevnt ovenfor, er forslaget bare en videreføring og forenkling av det per i dag gjeldende særnorske regelverket om tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, unntatt

kosttilskudd. Vi går dermed «fra det mer, til det mindre». De særnorske bestemmelsene om dette, kan som nevnt ovenfor bare videreføres fram til det fastsettes felles maksimums- og minimumsgrenser for dette i EØS.

Vi mener at formålet med, begrunnelsen for, utformingen av og innholdet i bestemmelsene i det norske utkastet er i samsvar med kravene i EØS-retten. Vi mener også at utkastet til regelverk er nødvendig og forholdsmessig.

Den løpende praktiseringen av det nye regelverket, i form av de konkrete vurderingene av meldinger og søknader

Vi tolker Kommisjonens uttalelse i denne saken, jf. også ESA uttalelse i saken om «andre stoffer», slik at det vil være den løpende praktiseringen av det nye regelverket, i form av de konkrete vurderingene av meldinger, som fra sak til sak vil være avgjørende for om eventuelle avslag og begrensninger for de enkelte vitaminene og mineralene, er i samsvar med kravene i EØS-retten.

Som i det danske regelverket om vitaminer og mineraler, er de foreslåtte grensene for innhold av vitaminer og mineraler i positivlista i vedlegg 1 ikke nødvendigvis «maksgrenser». Grensene for innhold av vitaminer og mineraler og eventuelle andre vilkår for bruk er satt ut fra de tillatelsene til tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, unntatt kosttilskudd, som vi så langt har gitt etter det regelverket som gjelder per i dag.

Etter bestemmelsene i utkastet kan virksomheter som ønsker det melde tilsetning av høyere verdier eller tilsetning til nye næringsmiddelkategorier, av vitaminer og mineraler som allerede er oppført i positivlista i vedlegg 1. Vedlegg 2 regulerer hvilken dokumentasjon virksomhetene må sende inn sammen med meldingen. Virksomhetene som melder må betale et fastsatt gebyr for myndighetenes behandling av disse. Utkastet inneholder også konkrete saksbehandlingsfrister for myndighetene. Virksomheten som meldte kan som følge av meldingen, etter utløpet av visse frister, omsette det konkrete næringsmidlet med den aktuelle tilsetningen på det norske markedet, selv om positivlista i vedlegg 1 til forskriften, foreløpig ikke er endret i samsvar med dette. I vurderingene av meldinger vil vi ta hensyn til innsendt dokumentasjon som viser at tilsvarende data allerede er vurdert og godkjent i en annen EØS-stat (forutsatt at den aktuelle vurderingen er sendt til oss), jf. de ulike fristene for disse tilfellene i utkastet til § 4 annet ledd. Vi vil også vurdere eventuell dokumentasjon som viser at det samme næringsmidlet er lovlig omsatt i en annen EØS-stat, jf. de foreslåtte kravene om dokumentasjon i vedlegg 2.

Vi er derfor ikke enig i Kommisjonens merknader om at fristene for myndighetenes behandling av meldinger og gebyrstørrelsen ikke er regulert i det norske utkastet. Vi er heller ikke enig i merknaden fra Kommisjonen om at det ikke framgår av utkastet hvordan vi i disse vurderingene skal ta hensyn til vurderinger som er gjort av myndighetene i andre land.

Meldingene med tilhørende dokumentasjon i henhold til vedlegg 2 og myndighetenes behandling av disse, skal sikre at den konkrete tilsetningen ikke innebærer en risiko for helsefare. Myndighetene vil fatte enkeltvedtak rettet mot virksomheten som meldte og vedtaket vil gjelde den aktuelle tilsetningen til det konkrete næringsmidlet.

Enkeltvedtak om forbud mot eller begrensninger av den meldte tilsetningen vil bli behandlet etter prosedyrene i EØS-vareloven, forutsatt at næringsmidlet, unntatt kosttilskudd, har opprinnelse i EØS vurdert etter opprinnelsesreglene i Protokoll 4 til EØS-avtalen.

I saker der det er behov for det, vil Mattilsynet be Folkehelseinstituttet (FHI) eller Vitenskapskomiteen for mat og miljø (VKM) om å vurdere den konkrete risikoen for menneskers helse ved den meldte tilsetningen.

I EFTA-domstolens sak E-3/00, ESA vs Norge («Kelloggsdommen»), og i EU-domstolens sak C-192/01, Commision vs Denmark, var det i utgangspunktet ikke de norske og danske kravene om tillatelse/forhåndsgodkjenning i seg selv som var problemet. Problemet var norske og danske myndigheters praktisering av ordningene fra sak til sak og de kriteriene som i praksis ble tillagt avgjørende betydning i myndighetenes vurderinger av de ulike stoffene.

EFTA-domstolen og EU-domstolen mente i disse sakene at henholdsvis norske og danske myndigheter ikke hadde påvist reell risiko for menneskers helse ved vurderingen av de konkrete tilsetningene. Det framgår videre av EFTA-domstolens og EU-domstolens avgjørelser i disse sakene, at fravær av ernæringsmessig behov i befolkningen, **ikke alene** kan begrunne et forbud mot tilsetning (i de sakene dreide det seg om vitaminer og mineraler). Men EFTA-domstolen og EU-domstolen uttalte at fravær av ernæringsmessig behov i befolkningen, kan være **ett av flere relevante momenter** i en helhetsvurdering av reell risiko for menneskers helse.

Kommisjonen og NHO Mat og Drikke mener at det ikke framgår av utkastet hvilke kriterier som henholdsvis gjelder for myndighetenes vurdering av meldinger § 4 og der Mattilsynet av eget tiltak etter § 16 annet ledd foreslår innskjerping i positivlista i vedlegg 1.

Vi foreslår å ta inn en formulering i § 4 tredje ledd om meldinger, som sier at det er risiko for menneskers helse som skal tillegges avgjørende betydning i helhetsvurderingen av om det er nødvendig med forbud mot eller restriksjoner for den meldte tilsetningen. Videre foreslår vi at det i § 16 annet ledd tas inn en formulering om at dersom Mattilsynet mener at det i lys av blant annet ny vitenskapelig dokumentasjon eller nye inntaksdata, er nødvendig med endringer i vedlegg 1 som innebærer forbud mot eller restriksjoner for tilsetningen, skal risiko for menneskers helse tillegges avgjørende betydning i helhetsvurderingen.

Helsedirektoratet mener at ernærings- og helsemessige hensyn bør være sentrale ved vurderingen av tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, og at det er behov for overvåking, innhenting av relevante inntaksdata, vitenskapelige vurderinger osv. i denne sammenheng. Videre mener de at det er avgjørende at nivået av tilsetningene i de ulike næringsmiddelkategoriene fortsatt er basert på VKM-modellen eller nye risikovurderinger fra kunnskapsinstitusjonene.

Som nevnt ovenfor er det risiko for menneskers helse som må være begrunnelsen for å forby eller begrense en meldt tilsetning av vitaminer eller mineraler til næringsmidler. Ernæringsmessig behov kan være et relevant argument i denne helhetsvurderingen, men kan som nevnt ovenfor ikke brukes som begrunnelse alene, jf. EFTA-domstolens sak E-3/00, ESA vs Norge («Kelloggsdommen»).

Vi foreslår ingen endringer i den såkalte VKM-modellen eller måten vi bruker den på nå, men vil eventuelt senere vurdere behovet for endringer i modellen. Danmark har for eksempel revidert sin tilsvarende modell flere ganger i løpet av de siste årene.

Ved behandlingen av meldinger etter § 4 vil vi der det er relevant også se hen til VKMs nye risikovurderinger av ulike vitaminer og mineraler. Disse nye VKM-vurderingene har utgangspunkt i arbeidet med revisjon av de særnorske maksimumsverdiene for vitaminer og mineraler i kosttilskudd, jf. forskrift om kosttilskudd. Som nevnt ovenfor, vil det ved behov også kunne bli utført nye risikovurderinger som følge av meldinger etter § 4.

Ved innskjerpinger i positivlista i vedlegg 1 etter eget initiativ fra Mattilsynet etter § 16 annet ledd, må behovet for eventuelle overgangsordninger vurderes konkret.

De individuelle tillatelsene til tilsetning av vitaminer og mineraler til konkrete produkter som er gitt etter dagens regelverk, vil fortsatt gjelde og vil ikke bli direkte påvirket av den nye positivlista i vedlegg 1. Mattilsynet kan endre eller trekke tillatelsene tilbake, dersom vi i lys av ny vitenskapelig dokumentasjon eller nye inntaksdata, mener at tilsetningen innebærer en risiko for menneskers helse. Tilsvarende gjelder også for de nye «individuelle» tillatelsene som vi eventuelt gir på produktnivå etter det nye regelverket i forbindelse med vurderingene av meldinger etter § 4.

Vi vil derfor, slik vi per i dag gjør i de individuelle tillatelsene til tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, unntatt kosttilskudd, ta forbehold om mulige senere restriksjoner, forbud eller tilbaketrekking på grunn av blant annet ny vitenskapelig dokumentasjon eller nye inntaksdata som viser at tilsetningen innebærer en risiko for menneskers helse. Der det er relevant må vi også følge prosedyrene i EØS-vareloven i slike saker.

Opprinnelsesreglene i EØS-avtaleverket – hvilke produkter er omfattet av de generelle kravene i EØS-retten (se også opplysningene om dette i høringsbrevet)?

De generelle kravene i EØS-retten, som for eksempel

- EØS-avtalen artikkel 8 («fri flyt» av varer),
- EØS-avtalen artiklene 11 og 13 (forbudet mot kvantitative importrestriksjoner og alle tiltak med tilsvarende virkning og de «lovlige» unntakene fra forbudet),
- prinsippet om «gjensidig godkjenning» og
- tilhørende rettspraksis om dette

gjelder bare for produkter som har opprinnelse i EØS i henhold til opprinnelsesreglene i protokoll 4 til EØS-avtalen.

Opprinnelsesreglene i EØS-avtaleverket er også avgjørende for om saksbehandlingsreglene i lov 12. april 2013 nr. 13 om det frie varebytte i EØS (EØS-vareloven) § 1 jf. forordning (EF) nr. 764/2008 gjelder i det aktuelle tilfellet. EØS-vareloven skal sikre at myndighetene i EØS-/EFTA-statene følger prinsippet om «gjensidig godkjenning».

Opprinnelsesreglene er ikke helt like i EU og i EØS. I EU omfattes produkter med opprinnelse utenfor EU som er tatt inn i EU og deretter omsettes videre i EU, av de generelle bestemmelsene om «fri flyt» av varer. Slik er det imidlertid ikke i EØS, etter EØS-avtaleverket.

Forskjellen blir i mange tilfeller likevel ikke så viktig i praksis, ettersom vi i utgangspunktet vil bruke de fleste bestemmelsene i det norske regelverket likt uavhengig av produktets opprinnelse, med mindre bestemmelsen inneholder spesialregler som bare gjelder for produkter som har opprinnelse i EØS. Bestemmelsene i forvaltningsloven om blant annet saksbehandling og klage mv. gjelder uavhengig av produktets opprinnelse.

Norske virksomheters konkurransemuligheter i EØS og resten av verden til tross for særnorske regler for omsetning på det norske markedet

Omsetningsbegrepet i matloven med tilhørende forskrifter er helt generelt og universelt.

Omsetningsbegrepet i næringsmiddelregelverket gjelder derfor uansett om næringsmidlet skal omsettes i Norge, til et EØS-land eller til et land utenfor EØS, og uavhengig av om det dreier seg om

krav i norsk regelverk som gjennomfører EØS-forpliktelser eller i særnorske bestemmelser. Dette betyr i utgangspunktet at alle kravene i det norske næringsmiddelregelverket må være oppfylt, uansett hvor i verden det aktuelle næringsmidlet skal omsettes, med mindre det er gjort generelle eller spesielle unntak fra dette.

Et generelt unntak fra dette er gjort i forskrift 31. august 2018 nr. 1319 om produksjon og eksport av næringsmidler og fôrvarer til land utenfor EØS på særskilte vilkår («ikke-konform-forskriften»). Som følge av bestemmelsene i «ikke-konform-forskriften» kan norske virksomheter som ønsker det, for eksempel produsere og merke næringsmidler i Norge og omsette disse til land utenfor EØS, selv om næringsmidlene ikke oppfylder kravene i norsk regelverk som gjennomfører EØS-forpliktelser eller i særnorske bestemmelser. Forutsetningen for dette er at alle vilkårene i «ikke-konform-forskriften» er oppfylt.

«Ikke-konform-forskriften» gjør imidlertid bare unntak for produksjon og merking i og omsetning fra Norge til land utenfor EØS, og regulerer ikke dette fra Norge til andre land i EØS. Det er heller ikke gjort andre generelle eller spesielle unntak i næringsmiddelregelverket for produksjon og merking i, og omsetning fra, Norge til andre EØS-land av næringsmidler som oppfylder EØS-kravene og eventuelle nasjonale bestemmelser mv. i det aktuelle EØS-mottakerlandet, men som ikke oppfyller de særnorske kravene til disse produktene.

Etter vår vurdering følger det av innholdet i omsetningsbegrepet, at produksjon og merking i, og omsetning fra, Norge til andre EØS-land av næringsmidler som oppfylder EØS-kravene og eventuelle nasjonale bestemmelser mv. i det aktuelle EØS-mottakerlandet, men som ikke oppfyller de særnorske kravene til disse produktene, ikke er tillatt per i dag.

Ut fra en «fra det mer til det mindre vurdering» relatert til bestemmelsene i «ikke-konform-forskriften», mener vi at dette er en utilsiktet virkning av rekkevidden til omsetningsbegrepet. Vi ønsker i utgangspunktet ikke å begrense norske virksomheters markedstilgang i andre EØS-land, selv om næringsmidler med en viss sammensetning/merking osv. ikke er tillatt omsatt på det norske markedet som følge av særnorske bestemmelser. Dette ser uten videre ut til å gjelde i Danmark, jf. den danske veiledningen om kosttilskudd punkt 10.1. Se lenken nedenfor:

[https://www.foedevarestyrelsen.dk/Selvbetjening/Vejledninger/Documents/Digital%20vejledning%20om%20kosttilskud%20til%20brug%20p%C3%A5%20hjemmeside%20\(nye%20henvisninger\).pdf](https://www.foedevarestyrelsen.dk/Selvbetjening/Vejledninger/Documents/Digital%20vejledning%20om%20kosttilskud%20til%20brug%20p%C3%A5%20hjemmeside%20(nye%20henvisninger).pdf)

Vi tar derfor sikte på at vi av eget tiltak vil vurdere og eventuelt senere komme tilbake med et forslag, der det åpnes for produksjon og merking i, og omsetning fra, Norge til andre EØS-land av næringsmidler som oppfylder EØS-kravene og eventuelle nasjonale bestemmelser mv. i det aktuelle EØS-mottakerlandet, men som ikke oppfyller de særnorske kravene til disse produktene. I denne sammenheng vil vi også vurdere og foreslå hvilke vilkår som eventuelt skal gjelde for slik produksjon, merking og omsetning. Dette kan enten reguleres spesifikt for de særnorske bestemmelsene om tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, unntatt kosttilskudd og tilsetning av visse «andre stoffer» til næringsmidler, herunder kosttilskudd (i forskrift om vitamintilsetning mv. til næringsmidler), eller mer generelt for flere aktuelle rettsområder i en ny forskrift eller ved en utvidelse av virkeområdet til «ikke-konform-forskriften».

Se et eksempel på en gjeldende særnorsk bestemmelse som regulerer et liknende forhold i forskrift 3. juni 2015 nr. 607 om kvalitet på melk og melkeprodukter § 2 annet ledd. Der framgår det uttrykkelig at forskriften ikke gjelder for produksjon og merking av næringsmidler i Norge, som ikke skal omsettes her i landet. Det stilles ingen andre krav i dette regelverket til hvordan slik produksjon skal foregå eller om at virksomheten må melde fra om slik produksjon til Mattilsynet.

Eventuelle forslag om endringer i kravene til dokumentasjon i vedlegg 2

Vi foreslår av eget tiltak følgende endringer i de foreslåtte kravene til dokumentasjon i vedlegg 2. Vi mener at de foreslåtte endringene i all hovedsak innebærer forenklinger for virksomhetene.

Vi foreslår følgende endringer i vedlegg 2:

- Vi presiserer innledningsvis at meldinger skal sendes inn på den måten og på det skjemaet som Mattilsynet bestemmer.
- Videre presiserer vi at innholdet i meldingen må settes opp i den samme rekkefølgen og etter det oppsettet som framgår av kravene til dokumentasjon i vedlegg 2.
- Vi fjerner det absolutte kravet i nr. 1 som innebærer at virksomheten som melder må ha et norsk organisasjonsnummer. Men de virksomhetene som har det, må oppgi det.
- Vi legger til følgende ordlyd i parenteser i nr. 1: «eller en representant som melder på vegne av førstnevnte», for å presisere at virksomheten som melder kan bruke en fullmektig i meldingsprosessen.
- Vi legger i nr. 4 til en henvisning til vedlegg I i berikingsforordningen, om navnet på de vitaminene eller mineralene som meldes.
- Vi endrer i nr. 5 til krav om angivelse av navnet på vitamin- eller mineralforbindelsene som meldes, jf. vedlegg II i berikingsforordningen og sletter kravet om opplysning om CAS-nummer.
- Vi slår sammen nr. 6 og 8 til et nytt nr. 6 om næringsdeklarasjon og presiserer at det skal sendes inn opplysninger om både tilsatt og samlet mengde, og at dette også kan gjelde eventuelle smaksvarianter av produktet. Vi tar samme sted inn en tilsvarende beskrivelse som i den danske forskriften, av begrepet smaksvariant.
- Vi presiserer i nr. 7 at det også kan sendes inn opplysninger om ingredienslisten for eventuelle smaksvarianter av produktet. Vi tar samme sted inn en tilsvarende beskrivelse som i den danske forskriften, av begrepet smaksvariant.

Merknader til hovedbestemmelsene i utkastet

Til orientering vil Mattilsynet senere vurdere om det er behov for utarbeiding av veiledningsmaterieell til noen av de foreslåtte bestemmelsene. Danmark har blant annet utarbeidet felles veiledningsmaterieell for de danske reglene om tilsetning av visse «andre stoffer» og vitaminer og mineraler til næringsmidler.

Inneholder det nye regelverket bestemmelser om en generell overgangsperiode?

Privat, ukjent innsender:

- Inneholder utkastet en overgangsperiode?
- Hvis ikke, må virksomhetene stanse omsetningen av næringsmidler som ikke passer inn i noen av de foreslåtte næringsmiddelkategoriene i positivlista i vedlegg 1 fram til de mottar vedtak om tillatelse. Dette vil i så fall være uheldig for virksomhetene.

Mattilsynets vurdering:

Ettersom all tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, unntatt kosttilskudd, per i dag krever individuelle tillatelser på produktnivå, mener vi at det ikke er nødvendig med en overgangsordning i forbindelse med at det foreslåtte nye regelverket trer i kraft.

Se for øvrig mer om de foreslåtte kravene i § 5 om innsending av visse opplysninger fra merkingen, nedenfor.

Forholdet mellom §§ 3 og 4 og de liknende bestemmelsene i §§ 7, 9 og 10 i utkastet om «andre stoffer»

Helsedirektoratet:

- Det kan oppfattes som en motsetning at det åpnes for annen tilsetning i paragraf 4 enn det som er angitt i paragraf 3.
- Bør det være mer samsvar mellom formuleringene i paragraf 3 (vitaminer og mineraler) og paragraf 7 (andre stoffer) som gjelder vilkår for tilsetning, og for formuleringene i paragraf 4 (vitaminer og mineraler) og paragraf 9 (andre stoffer) som gjelder meldeplikt?
- Vi stiller spørsmål ved om det er tilstrekkelig at det er meldeplikt (paragraf 4) for tilsetninger som ikke er i samsvar med vilkårene i vedlegg 1 og ikke krav om søknad.

Mattilsynets vurdering:

Vi foreslår å endre ordlyden i § 3 om vilkår for tilsetning av vitaminer og mineraler, slik at den blir så lik som mulig den tilsvarende bestemmelsen om «andre stoffer» i § 7 i forslaget om innføring av ytterligere utfyllende særnorske forskriftsbestemmelser om tilsetning av visse «andre stoffer» til næringsmidler, herunder kosttilskudd. Dette innebærer blant annet en presisering i et nytt annet ledd i § 3, av at de foreslåtte bruksmengdene gjelder det samlede innholdet av de aktuelle vitaminene eller mineralene i næringsmidlet pr. angitt mengde (milliliter eller gram, porsjon/måltidsbar eller «pulver før utblanding»), uansett hva som er kilden til vitaminene og mineralene eller formålet med tilsetningen av dem. I forslaget som ble sendt på høring, framgikk dette kravet bare på overskriftsnivå i positivlista i vedlegg 1.

For vitaminer og mineraler skal det bare være meldinger som foreslått i § 4 og ikke søknader om tillatelse slik det er for «andre stoffer» i § 10 i det forslaget. Forslaget til § 10 om «andre stoffer», gjelder bare i de tilfellene der det «andre stoffet» er omfattet av virkeområdet til, men så langt ikke er vurdert og ført opp i noen næringsmiddelkategorier i positivlista i vedlegg 3.

Hvilke vitaminer og mineraler som kan tilsettes næringsmidler, unntatt kosttilskudd, og hvilke vitamin- og mineralforbindelser som kan brukes, er allerede regulert i forskrift om vitamintilsetning mv. til næringsmidler § 1 jf. artikkel 3 jf. vedleggene I og II i berikingsforordningen. Derfor skal det bare være meldinger og ikke søknader om tillatelse for vitaminer og mineraler. Dette tilsvarer det danske regelverket om dette.

Fristene for vurdering av meldinger i § 4

Regelrådet:

- Fristforslagene som foreslås for meldinger om tilsetning av vitaminer og mineraler er ifølge Mattilsynet i tråd med rettspraksis fra EU for å sikre «at virksomheter kan ha en forutsigbarhet for saksbehandlingstid».
- Regelrådet mener det er positivt at Mattilsynet har sett hen til rettspraksis i EU slik at næringslivet får harmoniserte rammebetingelser.

Kommisjonen:

Når det generelt gjelder vurderingen av om nasjonale krav om prosedyrer om forhåndsgodkjenning av varer er proporsjonale, viser Kommisjonen til vilkårene som EU-domstolen stilte opp i sak C-390/99, Canal Satélite, blant annet at:

- Prosedyren på grunn av sin varighet og uproporsjonale kostnader ikke må være slik at den hindrer de aktuelle virksomhetene i å følge forretningsplanen sin. Merknad fra Kommisjonen: Utkastet ikke gir noen informasjon om varigheten av eller kostnadene for prosedyren med forhåndsgodkjenning.

NHO Mat og Drikke:

- I forslaget som foreligger vil det fortsatt være et uheldig element av usikkerhet så lenge virksomhetene plikter å sende melding om ønsket tilsetning i produkter der kriterier for mengder og øvrige vilkår ikke samsvarer med spesifikasjonene i vedlegg 1, og avvente å ta tilsetningen i bruk i 3 eller 6 måneder etter innmelding, ref. § 4.

TINE SA:

- I forskriftens § 4 annet ledd legges det opp til en meldeplikt som forskjellsbehandler samhandlede produkter og norskproduserte produkter. Dette er en forskjellsbehandling som medfører et konkurransefortrinn for samhandlede produkter.
- TINE anmoder om at denne foreslåtte forskjellsbehandlingen ikke gjennomføres, og at alle produkter med meldeplikt i utgangspunktet har en kortest mulig «ventetid» før tilsetningen kan tas i bruk, med eventuell forlengelse dersom Mattilsynet har særskilt behov for det i enkelttilfeller.
- 6 måneders «ventetid» fra meldeplikten er oppfylt er en svært lang ventetid, og dette vil kunne ha konsekvenser ved utvikling av nye produkter og i forhold til koordinering med dagligvarekjedenes tre årlige lanseringsvinduer.
- Vi anmoder derfor om at det justeres til 6 ukers «ventetid», som kan forlenges til 3 måneder i særskilte tilfeller (både for norskproduserte og samhandlede produkter).

Mattilsynets vurdering:

Vi mener at det er viktig at 3- eller 6-månedersfristene først skal løpe fra det tidspunktet vi har bekreftet at vi har mottatt all nødvendig dokumentasjon etter vedlegg 2. Ellers vil vi ikke kunne fastsette fristene eksakt. Fristene skal ikke kunne settes i gang ved at virksomhetene sender en ufullstendig melding. Fristene for meldinger skal derfor løpe fra det tidspunktet vi har bekreftet at all nødvendig dokumentasjon etter vedlegg 2 er mottatt. Vi har foreslått samme frister som de som gjelder i de tilsvarende danske bestemmelsene om dette. Både Kommisjonen og ESA har akseptert disse fristene. Fristene skal både gi virksomhetene forutsigbarhet og myndighetene tilstrekkelig tid til å kunne vurdere meldingene. Vi foreslår derfor ingen endringer i disse fristene.

Det avgjørende etter ordlyden i bestemmelsen om meldinger for om det i utgangspunktet skal gjelde en 3- eller 6-månedersfrist, er om meldingen inneholder data som allerede er innsendt, vurdert og godkjent i et annet EØS-land og at den aktuelle vurderingen er sendt til oss. Det er derfor ikke avgjørende om næringsmidlet har opprinnelse i Norge eller et annet land i EØS. Vi er derfor ikke enig med TINE SA i at dette er en forskjellsbehandling av såkalte «samhandlede» og norskproduserte produkter. Bestemmelsen sier uttrykkelig at dataene både må være vurdert og godkjent i et annet EØS-land, og at vurderingen må være oversendt til oss. Det er derfor etter ordlyden ikke tilstrekkelig

at et annet EØS-land bare har mottatt, fått meldt inn, «stilltiende har akseptert» eller av en eller annen grunn har latt være å gjøre noe med slike data som en virksomhet har sendt til dem.

For øvrig viser vi til at virksomhetene, hvis de er kjent med det, etter vedlegg 2 kan sende inn dokumentasjon som viser at det samme produktet (samme produktnavn og innhold) er lovlig omsatt i et annet EØS-land. Men bestemmelsen om dette i vedlegg 2 er ikke relevant for fristene for behandling av meldinger etter § 4.

Som nevnt ovenfor, er vi derfor ikke enig i Kommisjonens merknader om at fristene for myndighetenes behandling av meldinger og gebyrstørrelsen ikke er regulert i det norske utkastet. Vi er heller ikke enig i merknaden fra Kommisjonen om at det ikke framgår av utkastet hvordan vi i disse vurderingene skal ta hensyn til vurderinger som er gjort av myndighetene i andre land.

Hva må meldes etter § 4?

Mattilsynets vurdering:

Vi vurderer dette av eget tiltak for vitaminer og mineraler, jf. uttalelsen fra Energy Drinks Europe (EDE) i høringen om «andre stoffer».

I bilag 2 nr. 5 i den danske forskriften, framgår det at det i meldinger skal sendes inn opplysninger om produktets næringsdeklarasjon og opplysninger om både tilsatt mengde og samlet mengde (tilsatt pluss evt. naturlig innhold) av de aktuelle vitaminene og mineralene som er meldt i produktet **og i eventuelle smaksvarianter**. I bilag 2 nr. 6, framgår det videre at det i meldinger skal sendes inn opplysninger om produktets **og eventuelle smaksvarianters** ingrediensliste.

I den danske forskriften er smaksvarianter definert som produkter der tilsetningen av vitaminer og mineraler til produktene, tilsvarer tilsetningene i det opprinnelige produktet og er innenfor samme næringsmiddelkategori, men der tilsetningen av smaksgivende ingredienser varierer.

Vi oppfatter dette slik at den individuelle tillatelsen som Danmark gir eller rettsvirkningen av at fristen for meldinger er utløpt, i så fall ikke bare gjelder en smaksvariant av produktet, men for alle de smaksvariantene som det er opplyst om i meldingen. Dersom tillatelsen eller rettsvirkningen bare hadde gjeldt for en av smaksvariantene av produktet, ville ikke de andre smaksvariantene ha vært tillatt på markedet før etter at positivlista i vedlegg 1 var endret eller ved at det ble sendt en egen melding om hver enkelt smaksvariant.

Som nevnt ovenfor, foreslår vi at det gjøres tilsvarende endringer om ulike smaksvarianter i de foreslåtte kravene til dokumentasjon i vedlegg 2, både i kravet om næringsdeklarasjon i nr. 6 og om ingrediensliste i nr. 7. Vi tar samme sted inn en tilsvarende beskrivelse som i den danske forskriften, av begrepet smaksvariant.

Vi vil praktisere meldebestemmelsen slik at alle de nevnte smaksvariantene er omfattet av meldingen.

Vi vil også praktisere det slik at det bare skal betales ett gebyr for behandlingen av meldingen, og ikke tilleggsgebyrer per smaksvariant.

§ 5 Kravet om innsending av visse opplysninger fra næringsmidlets merking

Helsedirektoratet:

Opprettholde god oversikt over næringsmidler tilsatt vitaminer/mineraler/andre stoffer

- Helsedirektoratet mener det er viktig at myndighetene opprettholder god og oppdatert oversikt over hvilke næringsmidler som er tilsatt vitaminer og mineraler, hva som er tilsatt og i hvilke mengder. Dette har det vært god oversikt over til nå, i og med at virksomhetene har måttet søke om tilsetning. En slik oversikt er også nødvendig bakgrunnsinformasjon i kostholds- og ernæringsarbeidet, og som grunnlag for råd og anbefalinger om kosthold og ernæring.
- I arbeid med matvaretabellen og kostdatabaser er det viktig at opplysninger om tilsetning av vitaminer og mineraler er lett tilgjengelig, slik at databasene kan være mest mulig oppdaterte, bl.a. for å kunne vurdere og følge med på utviklingen i kostholdet i befolkningen og i grupper av befolkningen.
- Omfanget av næringsmidler tilsatt vitaminer og mineraler bør følges nøye.
- En innføring av endret forskrift vil kunne bidra til at antall produkter med tilsetning av vitaminer og mineraler øker, fordi det ikke lenger blir søknadsplikt. Det virker uforutsigbart hvor stort omfanget blir. Ved en innføring av endret forskrift, mener vi det er svært viktig å følge nøye med på omfanget av produkter med tilsetning - og hvis nødvendig kunne gjøre endringer i regelverket ut fra ernærings- og helsehensyn.

Regelrådet:

- Når det gjelder forslagene om innrapporteringskrav har Regelrådet ut fra høringsnotatet vanskelig for å se at innrapporteringsplikten vil gi Mattilsynet den oversikten over markedet som fremheves som formålet med bestemmelsene.
- For å unngå at næringslivet får unødvendige byrder vil Regelrådet derfor oppfordre til at det vurderes nøye om det er nødvendig å pålegge berørte virksomheter den innrapportering som foreslås.
- Og videre om ikke forslaget om meldingsprosedyren vil gi Mattilsynet tilstrekkelig informasjon.

NHO Mat og Drikke:

- Vi ber om at Mattilsynet gjør en ny vurdering av om det er mulig å redusere kravene til innsending av opplysninger om produkter som allerede er godkjent, eller ved senere endringer, ref. beskrivelse i § 5.

TINE SA:

- § 5 har bestemmelser om at virksomheten som er ansvarlig for den første omsetningen i Norge skal sende inn opplysninger om virksomhet og produkt.
- Her tror vi det vil gi Mattilsynet en bedre oversikt over produktene på markedet dersom alle virksomheter som plasserer produkter på det norske markedet har den samme plikten til innsending av opplysninger.
- På sikt kan en slik ulikhet i krav til innsending av opplysninger slå uheldig ut dersom den første virksomheten f.eks. utvikler sin omsetning av det aktuelle produktet.
- Produkter som framstår som identiske kan også være produsert for ulike markeder, og dermed ha noe variasjon i næringsinnhold og berikning.

Privat, ukjent innsender:

- Etter § 5 annet ledd må virksomheten som er ansvarlig for den første omsetningen i Norge av et næringsmiddel som er tilsatt vitaminer eller mineraler og som var lovlig omsatt på det norske markedet før ikrafttredelsen av det nye regelverket, innen 6 måneder sende inn visse opplysninger fra merkingen av næringsmidlet.
- Må virksomheten som er ansvarlig for den første omsetningen i Norge av et næringsmiddel som er tilsatt vitaminer eller mineraler i samsvar med vilkårene i positivlista i vedlegg 1, sende inn visse opplysninger fra merkingen av næringsmidler? Per i dag må det ikke sendes inn opplysninger i slike tilfeller.

Mattilsynets vurdering:

Helsedirektoratet mener at det er viktig at myndighetene opprettholder god og oppdatert oversikt over hvilke næringsmidler som er tilsatt vitaminer og mineraler, hva som er tilsatt og i hvilke mengder. Vi er enig med Helsedirektoratet i dette.

Regelrådet har ut fra høringsnotatene vanskelig for å se at innrapporteringsplikten vil gi Mattilsynet den oversikten over markedet som fremheves som formålet med bestemmelsene. For å unngå at næringslivet får unødvendige byrder oppfordrer Regelrådet derfor om at det vurderes nøye om det er nødvendig å pålegge berørte virksomheter den innrapportering som foreslås, og om ikke forslaget om meldingsprosedyrene vil gi Mattilsynet tilstrekkelig informasjon.

Kravet om innsending av opplysninger i § 5 første ledd skal ikke gjelde for produkter som det allerede er sendt melding om etter § 4. I slike tilfeller har vi tilstrekkelig kjennskap til den aktuelle tilsetningen til det konkrete produktet fra den bestemte virksomheten. Dette er per i dag ikke tydelig nok og vi vil presisere dette i utkastet.

Det vil derfor bare være virksomheter som tilsetter vitaminer og mineraler i samsvar med positivlista i vedlegg 1 som må sende inn visse opplysninger fra merkingen etter § 5 første ledd. Disse virksomhetene trenger ikke å melde, og vi får derfor ikke informasjon om disse produktene på annen måte. Som nevnt ovenfor trenger vi den informasjonen for at vi skal kunne overvåke markedet. Dette tilsvarer det som gjelder i Danmark.

Vi foreslår også at ordlyden i § 5 første ledd endres, slik at den blir så lik som mulig ordlyden i kravene til dokumentasjon i vedlegg 2 nr. 1 om hvem som kan melde = «EØS-produsenten, EØS-importøren eller andre, som er ansvarlig for den første omsetningen i Norge.....». Dette er en språklig endring som ikke har betydning for innholdet i bestemmelsene.

Videre foreslår vi å slette kravet i utkastet til § 5 annet ledd om innsending av opplysninger om næringsmidler som er tilsatt vitaminer og mineraler i samsvar med positivlista i vedlegg 1, og som var på det norske markedet ved ikrafttredelsen av de nye bestemmelsene. Disse produktene har vi allerede tilstrekkelig kjennskap til, som følge av de tillatelsene til tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, unntatt kosttilskudd, vi har gitt etter den per i dag gjeldende bestemmelsen om dette.

For øvrig mener vi, som opplyst i høringsbrevet, at kravet om innsending av disse opplysningene fra merkingen av produktet, ikke vil medføre økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning for virksomhetene.

TINE SA mener at det ville ha gitt bedre oversikt over markedet dersom alle virksomheter som plasserer produkter som er tilsatt vitaminer eller mineraler på det norske markedet har den samme

plikten til innsending av opplysninger. Vi er litt usikre på hva TINE SA mener med dette. Det framgår av ordlyden i § 5 første ledd at det er virksomheten som er ansvarlig for den første omsetningen av et næringsmiddel, unntatt kosttilskudd, som er tilsatt vitaminer eller mineraler i samsvar med positivlista i vedlegg 1, som skal sende inn informasjon om det aktuelle produktet. Vi mener at det bare skal sendes inn opplysninger en gang for «samme» produkt (identisk produktnavn og innhold). Det har derfor ikke noe å si om «det samme» produktet (identisk produktnavn og innhold) i praksis omsettes av flere virksomheter, i flere «omsetningskanaler». Det avgjørende her er om det dreier seg om «det samme» produktet (identisk produktnavn og innhold). Vi mener at et liknende eller tilsvarende produkt i samme næringsmiddelkategori, ikke er «det samme» produktet, selv om det i samsvar med positivlista i vedlegg 1 er tilsatt det samme vitaminet eller mineralet, i samme mengde osv. Vi foreslår derfor ingen endringer av dette.

Nye smaksvarianter regnes som nye produkter i denne sammenheng, og virksomheten må sende inn opplysninger for hver enkelt smaksvariant. Vi har ikke fått opplysninger om disse smaksvariantene i form av meldinger.

Hvem kan eller må melde etter § 4 jf. vedlegg 2 eller sende inn visse opplysninger fra næringsmidlets merking etter § 5?

Vi vurderer dette av eget tiltak for vitaminer og mineraler, jf. uttalelsen fra Advokatfirmaet Grette AS i høringen om «andre stoffer».

Mattilsynets vurdering:

I de nye bestemmelsene om dette har vi foreslått tilnærmet samme ordlyd som det som gjelder i Danmark: «EØS-produsent, EØS-importør eller andre, som er ansvarlig for første markedsføring i Norge...». Virksomheter utenfor EØS kan ikke melde etter § 4 eller sende inn visse opplysninger etter § 5.

Det er i utgangspunktet virksomhetene som må avtale eller finne ut av hvem som kan sies å være «ansvarlig for den første omsetningen i Norge». Virksomheten som melder må betale gebyret.

Vi foreslår som nevnt ovenfor at det i kravene til dokumentasjon i vedlegg 2 nr. 1 i parentes legges til: «eller en representant som melder på vegne av førstnevnte». Dette er en presisering av at en fullmektig kan opptre på vegne av den virksomheten som er ansvarlig for den første omsetningen i Norge. Dette vil tilsvare ordlyden i den nyeste versjonen av den danske forskriften.

Som nevnt ovenfor foreslår vi også å slette det absolutte kravet i vedlegg 2 nr. 1, om at virksomheten må ha et norsk organisasjonsnummer. Men de virksomhetene som har det, må oppgi det.

Dataverktøy for mottak av meldinger, søknader og innsending av visse opplysninger fra merkingen

Regelrådet:

- Det fremkommer ikke av høringsnotatene om meldingene og søknadene skal leveres i en digital løsning.
- Regelrådet forutsetter at det legges til rette for effektiv og enkel innmelding og søknad fra virksomhetene for å minimere virksomhetenes kostnader knyttet til dette.

NHO Mat og Drikke:

- I forslaget til forenkling av forskriften beskrives krav til innsending av opplysninger, jfr. § 5.

- For redusert ressursbruk for den enkelte virksomheten, ber vi om at Mattilsynet finner frem til en elektronisk løsning for innsending av opplysninger som er enkel å bruke både for aktører lokalisert i Norge og i utlandet.
- En mulighet til å sende inn deler av de etterspurte opplysningene i form av en pdf av produktets design/artwork ville også være forenklede for virksomhetene.

TINE SA:

- I §§ 4 og 5 samt vedlegg 2 beskrives meldeplikt og innsending av opplysninger.
- Det informeres ikke om hvilket meldeverktøy Mattilsynet ønsker å benytte, men vi oppfordrer Mattilsynet til å benytte et brukervennlig og effektivt verktøy.
- Mattilsynets skjematenester i Altinn er svært tungvinte å håndtere, med liten mulighet til «copy/paste» fra virksomhetenes interne reseptarkiv etc.
- Kanskje innsending av opplysninger kan løses ved å sende inn en PDF av emballasjen?

Mattilsynets vurdering:

Mattilsynet tar med seg merknadene fra høringsinstansene om at de ønsker et brukervennlig dataverktøy inn i det videre arbeidet med etablering av en elektronisk løsning for meldinger og innsending av visse opplysninger i merkingen. Vi er opptatt av at systemene våre skal være enkle og brukervennlige både for virksomhetene og for de ansatte i Mattilsynet. Det er imidlertid mulig at vi i første omgang må tilpasse de systemene vi allerede har, før vi eventuelt kan utvikle et nytt system. I en periode kan det også være aktuelt at meldinger, søknader og innsending av visse opplysninger i merkingen må sendes som vanlig post. Det er derfor per i dag ikke klart hvordan denne løsningen vil bli.

§ 15 gebyr

Kommisjonen:

Når det generelt gjelder vurderingen av om nasjonale krav om prosedyrer om forhåndsgodkjenning av varer er proporsjonale, viser Kommisjonen til vilkårene som EU-domstolen stilte opp i sak C-390/99, Canal Satélite, blant annet at:

- Prosedyren på grunn av sin varighet og uproporsjonale kostnader ikke må være slik at den hindrer de aktuelle virksomhetene i å følge forretningsplanen sin. Merknad fra Kommisjonen: Utkastet ikke gir noen informasjon om varigheten av eller kostnadene for prosedyren med forhåndsgodkjenning.

Regelrådet:

- Forslaget til regulering vil gi forskjellig virkning for aktører i samme marked på grunn av gebyrstrukturen.
- Regelrådet vurderer at den foreslåtte reguleringsmåten der første virksomhet som ønsker en annen tilsetning betaler gebyret, samlet sett må være akseptabel for næringslivet og at gebyrnivået (12 285 kr) er så lavt at det ikke får vesentlige konsekvenser for konkurransen i det enkelte produktmarkedet.
- Dette kunne imidlertid med fordel vært ytterligere beskrevet i utredningene.
- I høringsnotatet er det ikke omtalt om små virksomheter berøres og hvordan man eventuelt har tatt hensyn til at administrative byrder ofte belaster små virksomheter relativt mye tyngre enn større.

- Det er imidlertid positivt at virksomhetene vil kunne benytte tilsetninger på positivlistene uten å måtte betale gebyr.

Privat, ukjent innsender:

- Hva er gebyret for behandling av en melding?
- Gjelder gebyret for behandlingen av hele meldingen (alle vitaminene eller mineralene som ikke er i samsvar med vilkårene i positivlista i vedlegg 1) eller gjelder gebyret hvert enkelt vitamin eller mineral?

Mattilsynets vurdering:

Virksomhetene betaler per i dag gebyr for individuelle søknader på produktnivå, om tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, unntatt kosttilskudd.

Som nevnt ovenfor, er vi derfor ikke enig i Kommisjonens merknader om at fristene for myndighetenes behandling av meldinger og gebyrstørrelsen ikke er regulert i det norske utkastet.

Som Regelrådet påpeker, mener vi at de foreslåtte gebyrene er lave. Det er etter vårt syn riktig at den virksomheten som ønsker å melde en tilsetning som ikke er i samsvar med positivlista i vedlegg 1, også må betale gebyret for de nødvendige vurderingene. Denne løsningen er også akseptert av Kommisjonen og ESA.

Det skal bare betales ett gebyr per melding, selv om meldingen kan gjelde tilsetning av flere vitaminer eller mineraler, og omfatte flere smaksvarianter av produktet.

Gebyret skal i prinsippet settes til «selvkost» i form av faste satser beregnet ut fra forvaltningens gjennomsnittlige tidsbruk ved behandling av meldinger. Gebyret vil dessuten bli prisindeksjustert jevnlig. I tillegg vil vi ut fra erfaringer med tidsbruk i meldingsbehandlingen, også vurdere behovet for og eventuelt foreslå endringer i gebyret.

§ 16 Mattilsynets fastsettelse av forskrifter om endringer i vedleggene 1 og 2

NHO Mat og Drikke:

- For forutsigbarhet og effektiv produktutvikling er det vesentlig at vedlegg 1 holdes fortløpende oppdatert, slik det er oppført i § 16.
- Vi anbefaler oppdatering minimum to ganger i året, slik som i Danmark.

TINE SA:

- Vi håper Mattilsynet fra tid til annen også vil se behov for, på eget initiativ, å øke det tillatte nivået av berikingen for enkeltstoffer.
- Et eksempel her er den nye kunnskapen om den norske befolkningens jodstatus.

Mattilsynets vurdering:

Vi tar sikte på at vi ved behov vil oppdatere positivlista i vedlegg 1 et par ganger i året. Dette vil i utgangspunktet være basert på behandlingen av meldinger fra virksomhetene. Ordlyden i bestemmelsen er også vid nok til at vi av eget tiltak kan foreslå høyere bruksmengder eller endringer i andre vilkår, dersom ny kunnskap avdekker at inntaket av de aktuelle vitaminene eller mineralene er alt for lavt i hele eller deler av den norske befolkningen. Jf. TINE SAs merknader om dette.

Mer detaljerte merknader til innholdet i positivlista, jf. § 3 og vedlegg 1

Inndelingen i næringsmiddelkategorier i positivlista i vedlegg 1 er i utgangspunktet basert på inndelingen i forskrift 18. februar 2015 nr. 139 om frivillig merking av næringsmidler med Nøkkelhullet (nøkkelhullsforskriften) og de tillatelsene som vi så langt har gitt til tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, unntatt kosttilskudd. Bruksmengdene og andre vilkår for tilsetning av vitaminer og mineraler i positivlista i vedlegg 1, er også basert på de tillatelsene som vi så langt har gitt.

Vi foreslår at vi før fastsettelsen av de nye bestemmelsene oppdaterer positivlista i vedlegg 1 i samsvar med de tillatelsene til tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, som vi har gitt fra utkastet ble hørt og fram til fastsettelsen.

Innspill fra høringsinstansene som gjelder ønsker om en annen inndeling i næringsmiddelkategorier eller om andre bruksmengder eller vilkår for tilsetning, må meldes av virksomheten som ønsker dette etter § 4 i de foreslåtte nye bestemmelsene. Vi går derfor i utgangspunktet ikke nærmere inn på slike innspill nedenfor.

Som nevnt ovenfor vil Mattilsynet senere vurdere om det er behov for utarbeiding av veiledningsmateriell til noen av de foreslåtte bestemmelsene. Danmark har blant annet utarbeidet felles veiledningsmateriell for de danske reglene om tilsetning av visse «andre stoffer» og vitaminer og mineraler til næringsmidler.

Fotnote 1 i vedlegg 1 jf. § 5 siste ledd mv.

NHO Mat og Drikke:

- I fotnote 1 i tabellen i vedlegg 1 henvises det til spesifiserte vitaminer og mineraler som kan tilsettes de ulike næringsmiddelkategoriene. Skulle den samme listen vært gjengitt under § 5 siste ledd?
- I siste setning under dette punktet henvises det til vitaminer og mineraler, men kun natrium, klorid og kalium spesifiseres.

TINE SA:

- Når det gjelder oppbygningen av tabellen, mener vi at teksten i fotnote 1 må tydeliggjøres mye bedre.
- Denne teksten bør plasseres helt øverst i tabellen, gjerne etter samme prinsipp som benyttes i tabellene over tillatt bruk av tilsetningsstoffer.
- Slik denne generelle tillatelsen er plassert nå, er den veldig lett å overse.
- Til fotnote 1 ser vi at det vil være et stort tolkningsrom når det gjelder uttrykket «helsemessig trygt».
- Siste ledd i § 5 kan trolig begrenses til ordet «mineraler», eller er det noen vitaminer som har falt ut, jf. fotnote 1 i tabellen i vedlegg 1?

Mattilsynets vurdering:

Det er riktig at unntaket i § 5 siste ledd fra kravet om innsending av visse opplysninger fra merkingen i § 5 første ledd, bare skal gjelde for næringsmidler som ikke er tilsatt andre vitaminer eller mineraler, enn mineralene natrium, klorid eller kalium. Videre mener vi at det er riktig at det i bestemmelsen står «ikke er tilsatt andre vitaminer eller mineraler», selv om de tre stoffene som nevnes konkret i bestemmelsen, er mineraler.

Det er ikke meningen at det skal være samsvar mellom ordlyden i § 5 siste ledd og i fotnote 1 i positivlista i vedlegg 1.

Vi tar TINE SAs innspill om at fotnote 1 i positivlista i vedlegg 1 bør komme tydeligere fram til etterretning, men vi foreslår ingen endringer i dette nå.

Det framgår av fotnote 1 at innholdet av de vitaminene og mineralene som er omfattet av fotnote 1, må være helsemessig trygg. Det er virksomhetene som har ansvaret for at næringsmidlene som de til enhver tid omsetter oppfyller alle de relevante kravene i næringsmiddelregelverket – for eksempel, i fravær av mer detaljert regulering, det grunnleggende kravet om at næringsmidlet skal være trygt. Se matlovsforskriften § 1 jf. matlovsforordningen artiklene 17 nr. 1 og 14. Jf. også de tilsvarende bestemmelsene i matloven §§ 5 første ledd og 16 første ledd.

I samsvar med den foreslåtte nye siste setningen i § 4 tredje ledd om meldinger, i det justerte utkastet til endringsforskrift etter høring, endrer vi ordlyden «forutsatt at mengden er helsemessig trygg» i fotnote 1 til «forutsatt at tilsetningen ikke innebærer risiko for menneskers helse». Endringen er av språklig art, og påvirker ikke innholdet i fotnote 1.

Fotnote 2 i vedlegg 1

Mattilsynets vurdering:

Vi foreslår av eget tiltak å endre ordlyden i fotnote 2 i vedlegg 1 fra «Vitaminer og mineraler som er tilsatt hvetemel på grunn av obligatoriske krav om dette i produksjonslandet, og er brukt som ingrediens i bakervarer, er unntatt fra kravet om melding i § 4.» til «Indirekte tilsetning av vitaminer eller mineraler til et produkt, ved at en av ingrediensene i produktet er tilsatt vitaminer eller mineraler som følge av obligatoriske krav om slik tilsetning i produksjonslandet, er unntatt fra kravet om melding i § 4.». Da blir ordlyden i samsvar med dagens praksis ved behandling av søknader om tillatelse til tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, unntatt kosttilskudd.

Maksimumsgrensene i positivlista i vedlegg 1 i forskriften bør baseres på sikkerhetsvurderinger for det enkelte vitamin og mineral, og ikke på søknader Mattilsynet tidligere har fått og godkjent

Orkla Health AS:

- I vedlegg 1 i forskriftsforslaget har Mattilsynet foreslått verdier for maksimalt innhold av vitaminer og mineraler for kategorien Måltidserstattere.
- Minimumsgrenser er gitt i påstandsforordningen.
- Dersom området mellom minimum og maksimum tillatt mengde blir lite, kan det i noen tilfeller være vanskelig å holde seg innenfor grensene.
- Ved produksjon benyttes ofte en vitamin/mineral blanding (premix) som er felles for mange produkter og som tar utgangspunkt i laveste tillatte mengder.
- Når andre ingredienser i produktet også bidrar med et naturlig innhold av vitaminer og/eller mineraler, kan det i visse tilfeller være vanskelig å holde seg under de foreslått maksimumsgrense.
- Skal man endre tilsetningen av det aktuelle vitamin eller mineral for å kompensere, kan man ikke bruke standard premix, men må spesial-lage en ny.
- Dette vil mest sannsynlig fordyre produktet så mye at det ikke vil være aktuelt å lansere.
- I dag har vi produkter på markedet som inneholder foreslått maksimum nivå av hhv. vitamin K, selen og jern som følge av bidrag fra naturlige ingredienser.
- Vi ønsker derfor å presisere at maksimumsgrensene i forskriften må bli basert på sikkerhetsvurderinger for det enkelte vitamin og mineral, og ikke på søknader Mattilsynet

tidligere har fått og godkjent, slik at kravene ikke blir strengere enn nødvendig og der er mulighet for variasjon av disse næringsstoffene i øvrige naturlige ingredienser.

Mattilsynets vurdering:

Som nevnt ovenfor er inndelingen i næringsmiddelkategorier i positivlista i vedlegg 1 i utgangspunktet basert på inndelingen i nøkkelhullsforskriften og de tillatelsene som vi så langt har gitt til tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, unntatt kosttilskudd. Bruksmengdene og andre vilkår for tilsetning av vitaminer og mineraler i positivlista i vedlegg 1, er også basert på de tillatelsene som vi så langt har gitt. Vi foreslår også at vi før fastsettelsen av de nye bestemmelsene oppdaterer positivlista i vedlegg 1 i samsvar med de tillatelsene til tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, som vi har gitt fra utkastet som ble hørt og fram til fastsettelsen.

Dette gjelder også for næringsmiddelkategorien måltidserstattere for vektkontroll.

Grenser for tilsatt mengde eller maksimalt innhold fra alle kilder av vitaminer eller mineraler?

TINE SA:

- Slik vi leser overskriften i kolonnen til høyre i tabellen, vil denne forskriftsendringen medføre en strengere regulering av f.eks. vitamin E innholdet i produkter med et høyt innhold av rapsolje (rapsolje har et naturlig høyt innhold av vitamin E, jf. Matvaretabellen.no).
- Produkter med et høyt innhold av rapsolje kan overskride berikingsnivået for vitamin E ved endring fra beregning per 100 kcal til per 100 g.
- Meldeplikten som er beskrevet i § 4 jf. vedlegg 4 krever innsending av nivå for tilsatte vitaminer og mineraler, mens det ut fra overskriften i tabellen i vedlegg 1 ser ut til å være en begrensning knyttet til det maksimale innholdet av vitaminer og mineraler.
- For produkter med naturlig høyt innhold av enkelte vitaminer eller mineraler kan dette se ut til å få utilsiktede konsekvenser.
- Har Mattilsynet vurdert konsekvensene ved denne endringen fra tilsatte til maksimalt innhold tilstrekkelig?
- Vi ønsker at Mattilsynet finregner på dette, og eventuelt justerer berikingsnivåene slik at man ikke risikerer at produkter på markedet ikke oppfyller de nye forskriftskravene.

Mattilsynets vurdering:

Som nevnt ovenfor har vi foreslått at vi tilpasser ordlyden i § 3 i dette forslaget til den tilsvarende ordlyden i § 7 annet ledd i forslaget til nye bestemmelser om tilsetning av visse «andre stoffer» til næringsmidler, herunder kosttilskudd. Dette er en presisering i ordlyden i § 3 av at de foreslåtte bruksmengdene gjelder det totale innholdet av de aktuelle vitaminene eller mineralene i næringsmidlet pr. angitt mengde (milliliter eller gram, porsjon/måltidsbar eller «pulver før utblanding»). I forslaget som ble sendt på høring, framgikk dette kravet bare i overskriften i positivlista i vedlegg 1.

De individuelle tillatelsene til tilsetning av vitaminer og mineraler til konkrete produkter som er gitt etter dagens regelverk, vil fortsatt gjelde og vil ikke bli direkte påvirket av den nye positivlista.

Alle berikingsnivåene må justeres så de berikede produktene blir en kilde til næringsstoffet, slik at det eventuelt kan benyttes ernærings- og helsepåstander

TINE SA:

- Vi mener at det er viktig på et generelt grunnlag at alle berikingsnivåene justeres så de berikede produktene blir en kilde til næringsstoffet, slik at det eventuelt kan benyttes ernærings- og helsepåstander.

Mattilsynets vurdering:

Som nevnt ovenfor er inndelingen i næringsmiddelkategorier i positivlista i vedlegg 1 i utgangspunktet basert på inndelingen i nøkkelhullforskriften og de tillatelsene som vi så langt har gitt til tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, unntatt kosttilskudd. Bruksmengdene og andre vilkår for tilsetning av vitaminer og mineraler i positivlista i vedlegg 1, er også basert på de tillatelsene som vi så langt har gitt. Vi foreslår også at vi før fastsettelsen av de nye bestemmelsene oppdaterer positivlista i vedlegg 1 i samsvar med de tillatelsene til tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, som vi har gitt fra utkastet som ble hørt og fram til fastsettelsen.

Virksomheter som ønsker en annen inndeling i næringsmiddelkategorier eller andre bruksmengder eller vilkår for tilsetning, må som nevnt overfor melde dette etter § 4 i de foreslåtte nye bestemmelsene.

Jf. diskusjonene i EUs arbeidsgrupper og faste komiteer om regelverket om ernærings- og helsepåstander i forordningen (EF) nr. 1924/2006. Selv om ESA mener at det er årsakssammenheng mellom inntaket og den påståtte effekten, og at lovgiver i EU godkjenner påstanden, betyr ikke det at den aktuelle tilsetningen må være tillatt til næringsmidler i alle medlemsstatene. For eksempel vil eventuell nasjonal klassifisering som legemiddel for konkrete produkter på grunn av innholdet av det aktuelle vitaminet eller mineralet, «gå foran» virksomhetenes mulighet til å tilsette de mengdene av stoffet som er nødvendig for å bruke den godkjente påstanden på det aktuelle produktet i det EØS-landet. Det kan for øvrig heller ikke utelukkes at en medlemsstat mener at den har vitenskapelig grunnlag for å si at tilsetning i en mengde som er nødvendig for å kunne bruke den godkjente påstanden, ikke betraktes som trygg i det aktuelle næringsmidlet, i den medlemsstaten.

Er tilsetningen av vitaminer eller mineraler ernærings- og helsemessig begrunnet og anbefalt av myndighetene eller ikke?

Helsedirektoratet:

- For noen av næringsmiddelkategoriene og vitaminene og mineralene i vedlegg 1 er det et behov for tilsetning pga. for lavt inntak i befolkningen/grupper av befolkningen.
- Et eksempel på tilsetning som er ernærings- og helsemessig begrunnet og anbefalt av helsemyndighetene, er tilsetning av vitamin D til noen næringsmiddelkategorier.
- Dette anbefales for å øke inntaket av vitamin D i befolkningen.
- For andre næringsmiddelkategorier i listen, som brus, energidrikker og shots/drikkeampuller, barer o.l., er det ikke ernæringsmessig begrunnet og anbefalt av helsemyndighetene å tilsette vitaminer og mineraler.
- Det er viktig å følge med på tilsetningen av vitaminer og mineraler og effekten av tilsetningen.
- Det er positivt at jodtilsetning i husholdningssalt, salt brukt som ingrediens i ulikt bakverk og i supper, sauser o.l. inngår i listen.

- Mengde jodtilsetning må ses i sammenheng med pågående utredning i Vitenskapskomiteen for mattrygghet og miljø (VKM).
- Det er viktig å se på tilsetning av vitamin D i sammenheng med utredning av Nasjonalt råd for ernæring om vitamin D. Rapport planlagt publisert høsten 2018.

Norsk Cøliakiforening:

- Glutenfrie spesialprodukter inneholder ofte veldig lite fullkorn, og kan av den grunn være fattige på mikronæringsstoffer.
- Hvis produsentene velger å tilsette enkelte B-vitaminer og jern til glutenfritt kan dette være en alternativ måte å øke næringsinnholdet på.

Mattilsynets vurdering:

Som nevnt ovenfor er det risiko for menneskers helse som må være begrunnelsen for å forby eller begrense en meldt tilsetning av vitaminer eller mineraler til næringsmidler. Ernæringsmessig behov kan være et relevant argument i denne helhetsvurderingen, men kan som nevnt ovenfor ikke brukes som begrunnelse alene, jf. EFTA-domstolens sak E-3/00, ESA vs Norge («Kelloggsdommen»).

Riktig bruk av betegnelser for de ulike kategoriene og underkategorier, jf. øvrige forskrifter for eksempel inndelingen av sportsprodukter

NHO Mat og Drikke:

- Vi anbefaler at tabellen i vedlegg 1 gjennomgås og kvalitetssikres med hensyn til riktig bruk av betegnelser for de ulike kategoriene og inndelinger i underkategorier slik at disse samsvarer med øvrige forskrifter.
- Vi stiller eksempelvis spørsmål ved om inndelingen av ulike varianter av sportsprodukter samt om bruk av betegnelsene "måltidserstatere til vektkontroll" og "junior melk (1-3 år)" er korrekt?

TINE SA:

- Vi mener det er en uheldig inndeling av sportsprodukter i ulike kategorier. Dette framstår som litt underlig kategorisering, i og med at sportsproduktforskriften er opphevet.
- Kan det velges andre ord og uttrykk for å differensiere mellom de ulike produktene?

Mattilsynets vurdering:

Vi har foreslått å dele inn sportsproduktene på samme måte i positivlista for vitaminer og mineraler i vedlegg 1, og i positivlista for visse «andre stoffer» i vedlegg 3, jf. det forslaget. Inndelingen er basert på de tillatelsene vi så langt har gitt til tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, unntatt kosttilskudd.

Vi foreslår i den forbindelse at henholdsvis begrepene «Sportsdrikk kategori I» og «Sportsdrikk kategori II», slettes i navnet på de aktuelle kategoriene. De nye kategorinavnene blir henholdsvis «Karbohydrat-elektrolytt-drikker» og «Karbohydrat-elektrolytt-drikker som også inneholder protein/fett hvorav innholdet av protein utgjør minst 20 % av energiinnholdet i produktet og energiinnholdet er minst 420 kJ/100 ml (100 kcal/100 ml)».

Videre foreslår vi at «Sportsgeler markedsført i enkeltporsjonspakninger» flyttes inn som en underkategori i næringsmiddelkategorien «Diverse». I den forbindelse foreslår vi også at navnet

«Sportsgeler markedsført i enkeltporsjonspakninger» endres til «Geler markedsført i enkeltporsjonspakninger».

Se også de tilsvarende vurderingene og forslagene i oppsummeringen og vurderingen av høringsuttalelsene om visse «andre stoffer».

Virksomheter som ønsker en annen inndeling i næringsmiddelkategorier eller andre bruksmengder eller vilkår for tilsetning, må som nevnt overfor melde dette etter § 4 i de foreslåtte nye bestemmelsene.

Se for øvrig merknadene nedenfor om måltidserstatere for vektkontroll og juniormelk.

Tabellen i vedlegg 1 kan være vanskelig å tolke når det gjelder innplassering av ulike produkter, behov for utarbeiding av veiledningsmaterieill

TINE SA:

- Tabellen i Vedlegg 1 kan også være noe vanskelig å tolke når det gjelder innplassering av ulike produkter.
- Skal f.eks. spiseklare grøter plasseres som frokostblandinger, eller som havre- eller risbaserte alternativer til fermenterte melkeprodukter?
- Hvor skal eventuelt en iskaffe innplasseres?
- For å gjøre forskriften mer brukervennlig mener vi derfor at det er viktig at det relativt raskt utarbeides en veileder.

Mattilsynets vurdering:

Som nevnt ovenfor vil Mattilsynet senere vurdere om det er behov for utarbeiding av veiledningsmaterieill til noen av de foreslåtte bestemmelsene.

Inndelingen i næringsmiddelkategorier i positivlista i vedlegg 1 er i utgangspunktet basert på inndelingen i nøkkelhullsforskriften og de tillatelsene som vi så langt har gitt til tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, unntatt kosttilskudd. Bruksmengdene og andre vilkår for tilsetning av vitaminer og mineraler i positivlista i vedlegg 1, er også basert på de tillatelsene som vi så langt har gitt.

Vi foreslår at vi før fastsettelsen av de nye bestemmelsene oppdaterer positivlista i vedlegg 1 i samsvar med de tillatelsene til tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, som vi har gitt fra utkastet som ble hørt og fram til fastsettelsen.

Virksomheter som ønsker en annen inndeling i næringsmiddelkategorier eller andre bruksmengder eller vilkår for tilsetning, må som nevnt overfor melde dette etter § 4 i de foreslåtte nye bestemmelsene.

Rettskrivingsprinsippene for merking av næringsmidler bør brukes i ordlyden i positivlista i vedlegg 1

TINE SA:

- Vi vil oppfordre Mattilsynet til å benytte rettskrivingsprinsippene for merking av næringsmidler i ordlyden i den nye forskriften, dette for å unngå misforståelser og feilmerking av produkter.
- I henhold til matinformasjonsforskriften er f.eks. «folinsyre» og «vitamin B6» korrekt rettskriving.

Mattilsynets vurdering:

I positivlista i vedlegg 1 har vi skrevet «folsyre». Dette er korrekt norsk oversettelse av den engelske betegnelsen «folic acid». «Folic acid» er oppført i listen over hvilke vitaminer som kan tilsettes næringsmidler jf. vedlegg I i den engelske språkversjonen av berikingsforordningen. I den uoffisielle norske oversettelsen av berikingsforordningen, som framgår i den såkalte «hjelpeteksten» bak i forskrift om vitamintilsetning mv. til næringsmidler, står det «folinsyre» både i vedleggene I og II. Dette er en feil i oversettelsen til norsk. Den samme oversettingsfeilen er også gjort i den uoffisielle norske oversettelsen av matinformasjonsforordningen, som framgår i den såkalte «hjelpeteksten» bak i matinformasjonsforskriften. Vi vil derfor rette «folinsyre» til «folsyre» i begge disse hjelpetekstene.

«Oppmyking» for enkelte berikingsnivåer som tidligere var regulert per 100 kcal, men ikke for de som var regulert per 100 g, eksempel vitamin D i melk vurdert opp mot andre alternativer til melk

TINE SA:

- Innledningsvis ønsker vi å kommentere at det ser ut til at forskriftsendringen innebærer en oppmykning av enkelte berikingsnivåer, spesielt for de produktene der dette tidligere var regulert per 100 kcal.
- For produkter der det tidligere var regulert per 100 gram ser vi ikke den samme tendensen.
- Dette blir spesielt tydelig dersom man sammenligner nytt berikingsnivå for vitamin D i melk mot plantebaserte alternativer til melkebaserte drikkevarer, smoothie og juice. Her ønsker vi at Mattilsynet øker tillatt mengde vitamin D i melk, slik at dette passer bedre med andre alternativer til melk samt nye kostanbefalinger.

Mattilsynets vurdering:

Inndelingen i næringsmiddelkategorier i positivlista i vedlegg 1 er som nevnt ovenfor i utgangspunktet basert på inndelingen i nøkkelhullforskriften og de tillatelsene som vi så langt har gitt til tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, unntatt kosttilskudd. Bruksmengdene og andre vilkår for tilsetning av vitaminer og mineraler i positivlista i vedlegg 1, er også basert på de tillatelsene som vi så langt har gitt.

Vi foreslår at vi før fastsettelsen av de nye bestemmelsene oppdaterer positivlista i vedlegg 1 i samsvar med de tillatelsene til tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, som vi har gitt fra utkastet som ble hørt og fram til fastsettelsen.

Virksomheter som ønsker en annen inndeling i næringsmiddelkategorier eller andre bruksmengder eller vilkår for tilsetning, må som nevnt overfor melde dette etter § 4 i de foreslåtte nye bestemmelsene.

Berikingsnivået for melkeprodukter og erstatningsprodukter bør samordnes mest mulig

TINE SA:

- Når det gjelder berikingsnivået for melkeprodukter og erstatningsprodukter mener vi at disse bør samordnes mest mulig.
- For vegetabilsk alternativer til fermenterte melkeprodukter bør berikning med jod tillates, og for vegetabilsk alternativ til ost bør vitamin D og E tillates.
- For spiseklare melkeprodukter som f.eks. yoghurt bør det tillates å berike med jod slik at produktene oppnår å bli kilde til mineralet.

- For yoghurt må jodnivået opp fra 13 % til 15 % av referanseverdien for å kunne komme med en ernæringspåstand om «kilde til», slik at myndighetenes kostråd bedre gjenspeiles.

Mattilsynets vurdering:

Inndelingen i næringsmiddelkategorier i positivlista i vedlegg 1 er som nevnt ovenfor i utgangspunktet basert på inndelingen i nøkkelhullsforordningen og de tillatelsene som vi så langt har gitt til tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, unntatt kosttilskudd. Bruksmengdene og andre vilkår for tilsetning av vitaminer og mineraler i positivlista i vedlegg 1, er også basert på de tillatelsene som vi så langt har gitt.

Vi foreslår at vi før fastsettelsen av de nye bestemmelsene oppdaterer positivlista i vedlegg 1 i samsvar med de tillatelsene til tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, som vi har gitt fra utkastet som ble hørt og fram til fastsettelsen.

Virksomheter som ønsker en annen inndeling i næringsmiddelkategorier eller andre bruksmengder eller vilkår for tilsetning, må som nevnt overfor melde dette etter § 4 i de foreslåtte nye bestemmelsene.

Måltidserstatere for vektkontroll

TINE SA:

- For måltidserstatere for vektkontroll, der den gamle slankeproduktforordningen er opphevet, kan oppføringen i tabellen være noe forvirrende.
- Er dette ment for very low calorie diets (VLCD) og low calorie diets (LCD) produkter?
- Kan denne produktgruppen beskrives og defineres på en måte som er bedre tilpasset dagens rammer i annet regelverk?
- For denne kategorien stiller vi oss undrende til at reguleringen er per porsjon/måltidsbar og ikke per 100 gram eller 100 ml.
- Kanskje det for denne kategorien kan være aktuelt å oppgi berikingsnivå både per porsjon og per 100 gram eller 100 kcal?

Mattilsynets vurdering:

Den foreslåtte produktkategorien «måltidserstatere for vektkontroll», er basert på tillatelser vi så langt har gitt til denne type produkter etter at de ble omklassifisert til vanlige næringsmidler. Bruksmengdene gjelder spiseklar porsjon, ettersom disse produktene både kan være i fast form og i pulverform til utblanding. VLCD og LCD produkter er regulert i forskrift om næringsmidler til særskilte grupper.

Virksomheter som ønsker en annen inndeling i næringsmiddelkategorier eller andre bruksmengder eller vilkår for tilsetning, må som nevnt overfor melde dette etter § 4 i de foreslåtte nye bestemmelsene.

«Meal replacement bars» er plassert i kategorien drikkevarer

Privat, ukjent innsender:

- Vi har merket oss at «Meal replacement bars» nå er plassert i kategorien drikkevarer.
- Slik har det ikke vært tidligere.

Mattilsynets vurdering:

Vi har ikke foreslått en kategori som heter «meal replacement bars». Vi oppfatter innspillet slik at det egentlig gjelder «Barer o.l.». I forslaget som ble hørt, var «Barer o.l.» ved en feil plassert som en underkategori i næringsmiddelkategorien «Drikkevarer».

Vi foreslår derfor at «Barer o.l.» flyttes inn som en underkategori i næringsmiddelkategorien «Diverse».

Juniormelk

NHO Mat og Drikke:

- For juniormelk er maksimalt innhold i vedlegg 1 spesifisert for 100 g pulver før utblanding. Til sammenligning er det i fotnote 4 i tabellen, som er oppført for en rekke ulike produkter, beskrevet at maksimalt innhold knyttes til pulver eller tablett som løses i vann og angis pr. 100 ml drikkeklart produkt.
- Etter vår vurdering fremstår det som inkonsekvent ikke å spesifisere maksimalt innhold til et drikkeklart produkt også for juniormelk.
- Det finnes for øvrig flytende tilskuddsblanding for småbarn på markedet i dag. Vil denne type produkt ikke lenger være tillatt i Norge?

TINE SA:

- Kategorien juniormelk bør få en annen beskrivelse. I henhold til melke kvalitetsforskriften er disse produktene sjelden definert som melk.
- Kategorien bør derfor kalles juniormelkedrikk eller juniordrikk (avhengig av produktets reelle sammensetning og tilsetning av f.eks. vegetabilsk fett).
- For denne kategorien stiller vi oss undrende til at berikingen reguleres per 100 g pulver og ikke som drikkeklart produkt, slik hovedregelen er i både dette forskriftsutkastet og i annen regulering av f.eks. fremmedstoffer og tilsetningsstoffer. Kanskje det skal være en regulering både for drikkeklart produkt og for pulver?

Mattilsynets vurdering:

Inndelingen i næringsmiddelkategorier i positivlista i vedlegg 1 er som nevnt ovenfor i utgangspunktet basert på inndelingen i nøkkelhullsforskriften og de tillatelsene som vi så langt har gitt til tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, unntatt kosttilskudd. Bruksmengdene og andre vilkår for tilsetning av vitaminer og mineraler i positivlista i vedlegg 1, er også basert på de tillatelsene som vi så langt har gitt.

Vi foreslår at vi før fastsettelsen av de nye bestemmelsene oppdaterer positivlista i vedlegg 1 i samsvar med de tillatelsene til tilsetning av vitaminer og mineraler til næringsmidler, som vi har gitt fra utkastet som ble hørt og fram til fastsettelsen.

Virksomheter som ønsker en annen inndeling i næringsmiddelkategorier eller andre bruksmengder eller vilkår for tilsetning, må som nevnt overfor melde dette etter § 4 i de foreslåtte nye bestemmelsene.

Shots drikkeampuller i mindre enheter må beskrives nærmere jf. definisjonen av kosttilskudd

TINE SA:

- Shots/drikkeampuller i mindre enheter bør beskrives nærmere, slik at dette tilpasses Mattilsynets definisjon av kosttilskudd, der kosttilskudd etter norsk tolkning er næringsmidler som selges i enheter på maks 50 ml og 50 kcal.

Mattilsynets vurdering:

Det ligger veiledning om definisjonen av kosttilskudd på internettssidene våre. Definisjonen innebærer blant annet at kosttilskudd skal være beregnet til å supplere kosten og skal omsettes i ferdigpakket og dosert form. Mattilsynet bruker 50 kcal og 50 ml som veiledende størrelser for å avgrense kosttilskudd fra andre næringsmidler. «Shots/drikkeampuller i mindre enheter» betyr dermed, shots/drikkeampuller i mindre enheter som ikke er omfattet av kosttilskuddforskriften. Vi mener derfor at det ikke er nødvendig å presisere dette nærmere i dette forskriftsutkastet. Vi foreslår derfor ingen endringer i ordlyden i positivlista i vedlegg 1 om dette nå.

Vi foreslår imidlertid at navnet på næringsmiddelkategorien «Shots/drikkeampuller (vannbaserte alkoholfrie drikkevarer med og uten kullsyre) porsjonert i mindre enheter» endres til «Vannbaserte alkoholfrie drikkevarer med og uten kullsyre porsjonert i mindre drikkeampuller, shots eller lignende».

Se også de tilsvarende vurderingene og forslagene i oppsummeringen og vurderingen av høringsuttalelsene om visse «andre stoffer».

Forslag om endring av navnet på næringsmiddelkategorien «Energidrikker og andre vannbaserte alkoholfrie drikkevarer med og uten kullsyre tilsatt koffein i en mengde over 15 mg/100 ml»

Mattilsynets vurdering:

Vi foreslår at betegnelsen «energidrikk» slettes i navnet på næringsmiddelkategorien «Energidrikker og andre vannbaserte alkoholfrie drikkevarer med og uten kullsyre tilsatt koffein i en mengde over 15 mg/100 ml». Begrunnelsen for dette er, som Energy Drinks Europe påpeker i høringen om «andre stoffer», at betegnelsen energidrikker ikke er definert i annet lovverk. Det nye navnet på næringsmiddelkategorien blir «Vannbaserte alkoholfrie drikkevarer med og uten kullsyre, tilsatt koffein i en mengde over 15 mg/100 ml».

Se også de tilsvarende vurderingene og forslagene i oppsummeringen og vurderingen av høringsuttalelsene om visse «andre stoffer».

Forslag om endring av navnet på næringsmiddelkategorien «Brus og andre vannbaserte alkoholfrie drikkevarer med og uten kullsyre» endres til «vannbaserte alkoholfrie drikkevarer med og uten kullsyre.»

Mattilsynets vurdering:

Vi foreslår av eget tiltak at navnet på næringsmiddelkategorien «Brus og andre vannbaserte alkoholfrie drikkevarer med og uten kullsyre» endres til «Vannbaserte alkoholfrie drikkevarer med og uten kullsyre».

Niacin – den foreslåtte bruksmengden i næringsmiddelkategorien «Energidrikker og andre vannbaserte alkoholfrie drikkevarer med og uten kullsyre tilsatt koffein i en mengde over 15 mg/100 ml» i positivlista i vedlegg 1, er feil

Mattilsynets vurdering:

Vi har oppdaget en skrivefeil i den foreslåtte bruksmengden for niacin i næringsmiddelkategorien «Energidrikker og andre vannbaserte alkoholfrie drikkevarer med og uten kullsyre tilsatt koffein i en mengde over 15 mg/100 ml» i positivlista i vedlegg 1. I samsvar med de tillatelsene vi så langt har gitt til tilsetning av niacin i denne næringsmiddelkategorien, korrigerer vi bruksmengden til 10 mg niacin/100 ml, i stedet for 47 mg/100 ml.